

1939

a
r
u
o
h
a
k
a
s

ESKELINEN

SISU:

- E. Ignats:** „Karuohakale“!
- H. Karu:** Kolm sünnipäeva.
- P. K., E. I., A. M., Dagmar Kibe:** Muld ei mälestusi
matta suuda!
- E. I.:** Minu vaimseid kasvatajaid.
- Li Arrak:** Kui võidan suure loosi.
- Mai Kaups:** Igapäevaseid sangareid!
- Juta Subbi:** Luuletis.
- Maret Hakkaja:** Ekskursioon Soome.
- L. Lesta:** Saateks.
Progümnaasiumi abituriendid.
- V. P.:** Muredest, unistustest, igatsustest.
Reaalkooli abituriendid.
- Valve Vares:** Lahkujad perenaised.
- Zoja Kleiman:** „Temaga on oiuline vestelda“.
- Anu:** Minu elulugu.
- Juta Subbi:** Edasi rändur!
- E. I.** Tõelisest vabadusest.
- ENKS** Eraprogümnaasiumi, Erareaalkooli, Era-
gümnaasiumi ja Kodumajanduskooli Õpi-
lasringi tegevusest 1938./39. õ.-a.

Karuohakas

EESTI NOORSOO KASVATUSE SELTSI TÛTAR-
LASTE GÛMNAASIUMI ÕPILASRINGI AJAKIRI

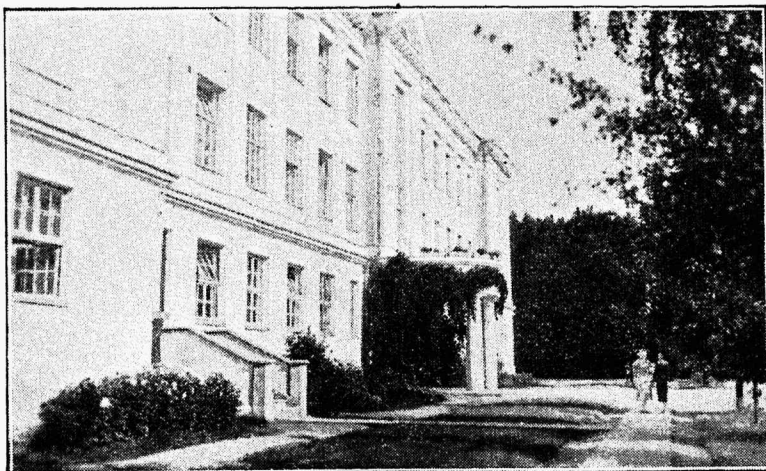
NR. 15

6. MAIL

1939. A.

S. 5137
(21. 9. 40)

sf 6271

„Karuohakale“!

Tänavu on „Karuohaka“ 15. ilmumisaasta. Seega juubel. Möödunud aastatega on „Karuohakas“ järjest sammunud tõusuteed. Ta on muutunud armsaks meile kõigile. Tema lehekülgedel on avaldatud paljude noorte mõtteid, meeleolusid, ideid ja soove, ta on olnud meie vaadete kajastajaks. Sellisena on ta meid suutnud üksteisele lähendada ja meis süvendada ühtekuuluvuse tunnet.

Jäägu „Karuohakas“ ka tulevikus meie kõikide ühiseks usaldusmeheks ja liitjaks! Täitku ta temale pandud lootused ja juhatagu meid ikka edasi valguse poole. Selleks jõudu!

Eha Ignats.

NELI SÜNNIPÄEVA

Käesoleval õppeaastal pühitsesid 25. oktoobril Oskar Kallas ja 22. detsembril Jaan Tõnisson oma 70-aastast ning 29. detsembril Henrik Koppel oma 75-aastast sünnipäeva.

Nendel sünnipäevadel oli palju tervitajaid. Tervitasid asutised, organisatsioonid, üksikud isikud. Oli põhjust tervitajate seas olla ka Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Gümnaasiumil.

Olid ju kõik need mehed Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi asutajad ja kauaaegsed liikmed, peale selle Jaan Tõnisson kauaaegne eestseisuse ja kooli kuratooriumi (ka ehitustoimkonna) esimees, Oskar Kallas esimene gümnaasiumi juhataja 1906—1908. a., Henrik Koppel seltsi esimene esimees ja 1930. a. saadik jälle kuni käesoleva ajani.

Erilist tähtsust omab aga nende meeste tegevus Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Gümnaasiumi asutamisel, selle ülalpidamisel ja koolile maja soetamisel. Erilist tähtsust seepärast, et 33 a. tagasi, kui selts ja kool asutati, olud olid sootu teissugused kui praegu.

Praegu on endastmõistetav, et kool on emakeelne ja algharidus sunduslik. Riik

ja omavalitsused peavad ülal alg- ja keskkoolid ning gümnaasiumid, riik — kõrgemad õppeasutised. Vähesed erakoolidki püsisid tänu riiklikule toetusele. On tarvilisel määral õpetajaid. Õpperaamatute rohkuse pärast on isegi nurinat olnud.

Kuid 1906. a., kui asutati Eesti Noorsoo Kasvatuse Selts ja Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi eestikeelne tütarlaste gümnaasium, tuli saksa ja vene koole, ja eestikeelse keskkooli vastu tuli alles rahva usaldus võita. See polnud mitte kerge, sest lastevanemad kartsid, et eestikeelse kooliharidusega ei saa nende lapsed sakslaste ja venelaste juures teenistust. Viimast kujutleti esikohal, vähe või mitte sugugi arvestati teenimisvõimalusi oma rahva seas. Vähe oli eestlastest keskkooliõpetajaid, veel vähem neid, kes nõus olid katset tegema eesti keeles õpetada. Puudusid loomulikult õpperaamatud.

Kui ometi leidis neid lastevanemaid, kes julgusid paigutada oma tütreid eestikeelsesse gümnaasiumi ja hiljem valmis olid maksma isegi kõrgemat õppemaksu kui venekeelses riigikoolis; kui leiti esimesed

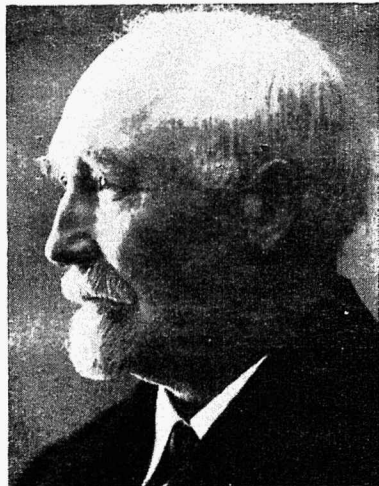

eestikeelse õpetuse vagudeajajad õpetajad, tuli peagi lahendada kasvavale koolile ulaluse leidmine. Ei kohkutud tagasi uue

maja ehitamisest ja vajaliku krundi ostmisest, kuigi selleks rahva seast raha tuli koguda. Henrik Koppel müüb kooli jaoks oma krundi omahinna eest, loobudes väärtuse juurdekasvust, mis õige tuntav on. Tolleaegsed rahaasutised Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisus ja Vastastikune Krediit-Ühisus (praegune Kauba Pank) saadakse asja toetama. Hüpoteeegi Pank annab laenu, korjatakse rahva seast ka kopikate viisi — ja sel teel soetatakse avar plats ja ehitatakse 1914—1915. a. mahukas koolimaja 600 õpilasele, mis kuulub paremate hulka Tartus veel praegugi. Tartu eeskuju julgustab järele tegema teisigi maakohti.

Kõigi nende ürituste teostamisel on tuli-hingelise ja hoogsa õhutajana tegutsenud Jaan Tõnisson, nõuga abiks olnud Oskar Kallas ja Henrik Koppel, viimane ka aineliselt. Muidugi on suure ettevõtte juures tegutsenud veel palju mehi ja naisi, kuid kõnealuste osatähtsust näitavad kas või nende ametajadki seltsis.

Kui nüüd sünnipäevalised on läbi Vene revolutsiooni, Saksa okupatsiooni ja Vabadussõja aegade jõudnud kõrgesse ikka, hõbe-

hall nende päid katmas, nooruslik vaim ja erksus siiski säilitatud, siis on nende vaeva ja mure tasuks teadmine, et nad õige asja eest on väljas olnud, et Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Gümnaasiumi pere, eriti noored, ikka ja alati samasuguse truuduse ja innuga eesti rahva teadlikud liikmed tahavad olla — tulgu, mis tuleb! H. Karu.

8. küünlakuu päeval pühitses ka meie endine kauaaegne lauluõpetaja helilooja

Miina Härma oma 75. sünnipäeva. Olgu armastatud õpetaja edaspidised elupäevad niisama soojad ja helged, kui seda on mälestused temast tema endiste õpilaste südameis! Ei unustata vist kunagi, kui lõbusad olid laulutunnid tollal. Kui vahel kuuldigi kurjustavaid ja pahandavaid sõnu, ei kardetud neid ometi, sest õpetaja püüdis vaid näida kuri. Kui ei „jõutud“ teinekord laulda ja mõni „nõrk“ ilmus seetõttu õpetaja märkmikku, teati ometi, et see muutub kevadel kindlasti „hääks“, sest õpetaja lihtsalt ei suutnud „rikkuda muidu nii hääd tunnistust“. Oma pisikesi muresidki kurdeti ja usaldati armastatud õpetajale, kes vaid lohutas ja kunagi ei noominud; kes ei suutnud ka aru saada, miks korraldatakse kurje eksameid ja ei usaldata õpilasi nendeta. Kõik see võitis õpilaste südamed ja täidab need praegugi veel sooja armastusega lugupeetud õpetaja vastu. Kes armastust külvab, see seda ka lõikab.

Muld ei mälestusi matta suuda!

Linda Niggol, meie kooli esimene inspektoriss, suri 29. märtsikuu päeval.

Iga inimese põhiolemust tajume ise ümb-ruses. Üht õpime parimini tundma töö juur-es, teise vaimne pale ilmneb selgeimini seltskonnas, kolmandat suudame tõeliselt mõista vabas looduses, ja paljudest ei saa me kunagi õieti aru, kui me pole neid näi-nud nende kodus.

Linda Niggol kuulus päämiselt viimaste hulka. Al'es kodu nelja seina vahel pääses täiel määral maksvusele Linda Niggoli põhi-olemus.

Tulnud kas või võhivõõrana Linda Niggoli ja ta õe kodusse, tundsid, kuidas sust kau-gele maha jäi välismaailma rahutus, kära, külmus, ebasiirus, ja su südant täitis rahu, kodusus ja soojus. Rahu, soojus, selgus ja siirus koos äärmise kohusetruudusega — need olid komponendid, millest koostus Linda Niggoli põhiolemus. P. K.

Möödunud aasta 3. aug. lahkus surma läbi me keskelt meie kauaaegne õpetaja preili Marie Tõnson. „Ta olevat surnud nii vaik-selt,“ teadis ütelda üks mu kaaslas.

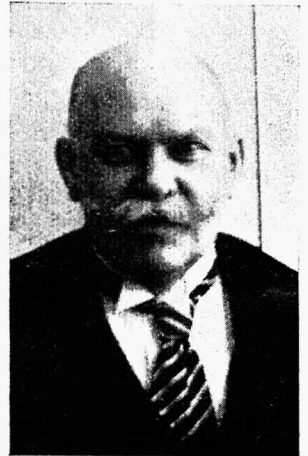

„Surnud nii vaik-selt...“ Vaikne oli ta olnud alati, vaikne, tagasihoidlik ja tõsine. Ta ei ägestunud kunagi, ei püüdnud kunagi paista silma oma laialdaste teadmistega, vaid peitis kõik tagasi-hoidlikkuse loori taha, millest läbi näha me ei osanud enne, kui see oli juba liiga hilja.

Et ta oli õiglane meie vastu, seda mõistsime; kuid et meie tema vastu õiglasel pol-nud, seda mõistsime kahetsedes alles pärast ta surma. Pärast ta surma selgus meile veel nii mõnigi ta õilis omadus. Nüüd saame aru, kui väärtusliku isiku, õiglasel õpetaja ja hää sõbra, kes suhtus meisse suure armastusega, oleme kaotanud preili Tõnsoniga. Palju ilusat säilib ja püsib veel kaua temast meie südameis. E. I.

Alles siis, kui mõni meile armas inimene on jäädavalt lahkunud meie keskelt, hak-kame mõtlema sellele, kes ta tõeliselt oli ja mis ta meile oli. Ja sageli alles siis suu-dame teda õieti mõista ning hinnata.

Kurb sõnum meie endise kauaaegse õpe-taja hr. Albert Toime surmast elus-tas taas kõik mä-lestused temast. Elavana liikus ta jälle meie keske!, näol lahke ja sõb-ralik naeratus. Tundsimel jälle se-da soojust ja hää-tahtlikkust, mis hoovas kogu hr. Toime olemusest, ja kogesime jälle, missugused vää-rtused on elus se südamlikkus ja huumorimeel, mi-da leiame nii väheste inimeste juurest. Kuigi härra Toime pole enam meie hulgas, püsib mälestus temast meie südameis. A. M.

Ei suuda selle mõttega ikka veel harjuda, et sind ei ole enam, Maimuke! Sind, kes sa tõid meie hulka nii palju soojust, rõõmu ja hääd tuju; sind, kes sa olid hää tuju ise, elav ja liikuv kui elavhõbe, kui päike-sekiir, mis soojen-dab ja elustab. Kee-gi meist ei mäleta sind näinud olevat kurvana, halvatuju-lisena, nukrutsevana. Igal hommikul klassi astudes otsime ikka veel sind silmadega, ootame, et ilmud peagi tujuküllasena, säravana, külvates rõõmu kõikjale. Aga me ei leia sind, ialgi ei tule sa enam meie keskele, ainult mälestus su elurõõmust, su elujõust ja südamlikkusest on jäänud ja jääb meile. Dagmar Kibe.

MINU VAIMSEID KASVATAJAJD

Iga inimene kohtab elus isikuid, kes talle teistest enam meeldivad ja talle sageli väga sügavat mõju avaldavad. Peaaegu igal inimesel on ka mineviku suurvaimude hulgas lemmikuid, autoriteete, eeskujusidki. Inimese mõjutajaiks võivad olla ka kunstid, teadus ja loodus.

Kui mõtlen tagasi oma elule, pean tunnistama, et juba varasest lapsepõlvest alates olen omanud suurt hulka selliseid kasvatajaid. Päris väikese tüdrukuna polnud mul suuremaid autoriteete kui mu vanemad. Jälgisin nende tegevust, nende toiminguid suure huviga ja sageli tõusis südamesse soov olla isegi kord niisugune kui nemad.

Oma lapsepõlve esimesil aastail kuulsin ma väga palju muinasjutte. Neid kuulates unustasin kõik muu ja elasin kaasa sündmustikule. Armastan nüüdki veel üsna tihti hüljata mõneks ajaks kõik, mis mind ümbritseb päevast päeva, ja põgeneda kuhugi teise, paremasse maailma. Nüüd ei jutusta mulle keegi enam muinasjutte, kuid mul on raamatud. Kui tüdin neist, jätan nemad ja asun ise oma pärismaailma looma. —

Kui kasvasin, kohtasin teisigi isikuid, kes mulle muutusid ideaalkujudeks, kellelega võisin mõtteis vestelda kas või hommikust õhtuni. Mäletan, kuidas olin kiindunud oma lasteaednikusse, kuidas panin hoolega tähele kõiki ta juhatusi, mis nüüd küll olen kahjuks enamikus unustanud.

Õpetajate hulgas on alati mul olnud kasvatajaid. Oli aegu, kus kõik, mis rääkis või tegi teatav õpetaja, oli minu silmis ainuõige. Hiljem olen aga paljudes neis suuremal või vähemal määral pettunud. Aga too pettumustunnegi on mind kasvatanud. Enam ei kiindu ma nii tugevasti kui varem ühessegi isikusse, kes mulle esimesel silmapilgul vägagi meeldib. Püüan kohe leida tas ka varjukülgi. Kui neid kohe ei leia, mõtlen: „Tal on nad siiski olemas. Küll hiljem avanevad mu silmad neid nägema.“ Õpetajad, kelles ma pole seni pettunud, on veel praegugi mu autoriteete.

Väljaspool kooli on kaks isikut, kes peale minu vanemate mõjutavad mind enim.

Usaldan neid, olen veendunud, et nende arvamisest mitmeski asjas on õigemad kui teistel. Kui oli veel mu peamiseks sooviks olla „vahva ja äge“ tüdruk, nägin kord ühte neist kahest. Milline rahu peegeldus ta näos! Kui selginud oli ta ilme! Seal polnud jälgegi sõjakusest, uhkusest, tõrksusest. Jäin päris vaikseks ja tundsin, et suurem on olla alandlik kui kõrk; suurem on end taltsutada kui endale vaba voli anda.

Hiljem rääkisin pikemalt teisega. Kõigepealt pööras ta pea peale minu arvamise maailmast, inimeste tarkusest ja vägevusest, kultuuri ja tsivilisatsiooni hädusest. Vaidlesin alguses vastu, kuid lõpuks andsin talle õiguse. Ta juhtis mu tähelepanu Kogu raamatule Piiblis, mis on tulvil täis noortele väga sobivaid revolutsioonilisi mõtteid: „... aeg on maha kiskuda ja aeg on üles ehitada ... aeg on lõhki käristada ja aeg on kokku õmmelda ... aeg on armastada ja aeg on vihata.“ — Süttisin neist lauseist. Nägin, kui tühised on tänapäeva inimeste püüdlused, kui tühised on nad ise. Jagan selle isiku arvamist ka selles, et praegu elame kultuuri languse ajastul. „Mis tehakse nüüd? Tapetakse inimesi väga tsiviliseeritud võtetega, hoopis peenemalt kui „barbaarsel“ ajastul, aga teo enese koledus jääb sekssamaks. Kas on praegu näha loomulikkust inimeste hulgas? Kas ongi praegu inimesi? Nagu mingid masinad liiguvad elavate inimeste asemel. Kaua enam niisugune olukord ei kesta!“ Niisugused olid mu mõtted, niisugused on nad praegugi.

Kuigi ma enam kultuuri ei jumalda, olen siiski, eriti viimasel ajal, üha enam hakanud aru saama hää muusika väärtusest ja mõjust inimestesse. Kunstidest on ju muusika see, mis suudab inimesi kütkestada ja vaimustada enim. Olen seda sageli tähele pannud pidudel ja aktustel, et niipea kui on kõlanud esimene akord, vaikib korraga kõik pinevaks ootuseks. Oodatakse kui mingit nõiasõna, mis suudaks viivukski unustama panna igapäevsuse. Olen tahtnud muusikas kuulda elava looduse, elava inimese südametukset, olen tahtnud selles kuulda ürgset hümni vabadusele ja jõule, olen muusikas igatsenud kogeda isegi Juma-

lat. Mõnigi mu unistusist on täitunud. Olen tihti olnud vaimustatud, otse joobunud muusikas kuulnud jõust ja ilust. Eriti on mind haaranud Beethoveni muusika. Kuid olen siiski veendunud, et ei kirjandus ega teisedki kunstid, ega üllaimgi neist — muusika — ei suuda otsijat inimest, vähemalt mitte mind, jäädavalt rahuldada. Vajan ammutamatut jõuallikat. Selleks on mulle osutunud Piibel, mida ma oma kasvatajate nimestikust ei või kuidagi välja jätta. Eriti meeldivad mulle Johannese evangeelium, Peetruse, Johannese kirjad, Taaveti laulud ja Koguja raamat. Loen iga päev Piiblit, sest tahan leida tõe, helkivat, püha tõe, mis mind võiks teha inimeseks ja vabastada noist köidikuist, millega olen seotud

igapäevase tühisuse külge. Olen veendunud, kui on olemas tõe, leian ta ainult Piiblist.

Loodust olen alati armastanud. Eriti merd. Ma ei suuda kujutella suve, mil ma ei näe merd. Milline avarus, ilu ja võimsus avaneb me silmale merekaldal! Ühesegi vabadusearmastajasse ei jäta meri mõju avaldamata. Sestsaadik kui olen näinud merd ja veetnud ta kaldal võrratuid nädalaid, olen muutunud julgemaks ja iseseisvamaks.

Kõik mu kasvatajad on mind mõjutanud üldiselt ühes suunas. See suund on olnud: „Saa inimeseks!“ Tahan selleks saada ja usun, et saangi, kuigi vahest hoopis teisel teel, kui arvavad mitmed mu kasvatajad

E. I.

KUI VÕIDAN SUURE LOOSI

Armastan üle kõige reisida. Kui võidan suure loosi, ostan kohe lennuki, sest lennuk on sobivaim liiklemisvahend, ja lendan Ameerikasse Noorale külla. Käin seal võib-olla paar päeva ka koolis, kauem igatahes mitte, ega ma kooliskäimiseks sinna ei sõida. Hollywoodis käin ka ära, vaatan filmimist ja palun filmistaaridelt autogramme. Ise ma küll filminäitlejaks hakata ei taha, sest siis pead tegema kõik, mida soovivad direktorid: pead sööma seda ja mitte teist, sest viimane ei sisalda küllaldaselt vitamiine; pead kandma sinist ja mitte punast kübarat, sest punane värv pole küllalt suursugune; ja mis veelgi hullem, direktorid teevad su kulul liiga palju sobimatut reklaami!

Kui Ameerika on risti ja põigiti läbi rännatud, lendan Austraaliasse kulda kaevama. Kas ma kulda leian, pole tähtis, sest mul ongi juba palju raha. Tahan aga meeledli näha kanguruid, nokkloomi ja jaanalinde. Ühe kanguru toon Eestisse kaasa ja kingin ta loomaaiale, mis seniks on loodetavasti leidnud edale kauaotsitud sobiva paiga.

Chicagossegi lendan, sest olen lugenud, et seal leidub palju röövleid, kes rikkaid inimesi röövivad. Tahaksin saada röövitud, sest siis oleksin korraga kuulus. Ajalehte-

des ilmuks mu pilt ja suured pealkirjad teataksid: „Mitmekordne miljonär Il Karra on röövitud kuulsa röövli Volupetsi poolt. Viiskümmend tuhat dollarit saab tabaja.“

Hea meelega käiksin merepõhjaski ära uppunud laevadelt varandusi otsimas, sest raha võib ju lõppeda otsa, kui kuskilt ei tule lisa. Kardan vaid polüüpe, sest need on juba paljusid surmanud ja nende elukate vastu ei aita miski. Nad võtavad oma haarmetega su ümbert kinni, pigistavad — ja su hingeke lendab lennukitagi taeva poole.

Siis korraldan veel ühe ekspeditsiooni neegrile elu uurimiseks. Pildistan neid, filmin nende tantse; kui võimalik, õpin nende keelegi selgeks, ja kui saan kaubale, ostan neilt hulga igasuguseid mälestusesemeid. Osa neist kingin muuseumile, osa jätan endale. Kui saan kord vanaks, on hea neid lastelastele näidata ja seletada, kust ja kudas nad olen omandanud.

Kui reisimisest isu täis, lendan kodumaale tagasi, ostan siin talu ja hakkkan kasvatama kanu. Oma tallu sean sisse veel suvekodu, kus vaesed lapsed saavad tasuta suvitada.

Li Arrak.

IGAPÄEVASEID SANGAREID!

„Sangarid, igapäevased sangarid,“ mõtiskleb Tiina. „Peab mõtlema, peab süvenema teemasse, siis alles saab kirjutada.“ Tiina on juba päris kaua istunud ja pliiatsit närinud, kuid igapäevaseist sangareist ta midagi kirjutada ei oska. Kerkivad silmade ette sõdurid, lendurid, kangelased romaanidest. „Ei,“ raputab Tiina pead, „need ei ole igapäevased sangarid!“

Tiina vaatab aknast välja. Puukuurist hüppab hoovi hall jänes. Jänesele järgneb poisike ja tahab plehku pistnud jänkut puukuuri jänestemajja tagasi viia. Jänku lipsab aga lapse käte vahelt läbi, pisike mees kukub pikali ja hakkab haledasti nutma. Ülal lükatakse aken lahti, tõmmatakse jälle kinni ja varsti jookseb keegi kiiresti trepist alla. „Peeduke, mis viiga?“ küsib hele naisehää ja hallis riides kogu hakkab põllenurgaga pühkima lapse porist ja pisaraist musta nägu. „Sangar,“ sosistab miski Tiinas. „Kes?“ — „Vaata välja!“ Naine väljas on Peedukese sülle võtnud ja püüab teda rahustada. „See naine, meie majahoidja, on sangar?“ arutab Tiina. „Mis on temas sangarlikku?“ Tõsi küll, tal on alati palju tööd: peab tänavat ja hoovi pühkima, kodu korras hoidma, Peedukese eest hoolitsema ja proua Kaasiku juures passimas käima. Ja õhtul, kui mees joobnult koju tuleb, saab kuulda aina sõimu ja riidu. Seda kõike vaid selleks, et võida Peedukese eest hoolitseda, kelle jättis kadunud öde surres tema hoolde. Varsti peale öe surma oli noor naine siin virgasti talitama hakanud ja oli abiellunud vana joodiku mehega, kuigi oli olnud kihlatud teiseaga. Jätta kõik ja hakata elama öe lapsele... „Jah, see naine on sangar!“ otsustab Tiina.

Tiina paneb pliiatsi käest ja läheb kööki. Köögis istub vana küürus eideke ja sööb lõunast suppi. „Tiina, pane tähele, jälle üks igapäevane sangar!“ — „Solgi-Mari on sangar!“ see mõtte ajab Tiina naerma. Ometi on Mari seda.

„Mari, kui vana sa oled?“ küsib Tiina. „Kevadel saan 72.“ — „Kuhu sa paned kõik kartulikoored ja solgi, mida alati kannad ning korjad?“ — „Veerikul perenaisi küllalt, kes sigu peavad.“ — „Palju nad annavad sulle koorte eest?“ — „Mida nad, preilike, ära ei anna, mõni annab süüa, teine riidetüki, vahest saab 10 sentigi.“ — „Aga üüri- raha, kust sa selle saad?“ — „Palju's ma toanurgakese eest ära ei maksa. Need kaks krooni korjab ikka kuus ära. Puud annab linn.“ — „Miks sa vanadekodusse ei lähe?“ — „Eks peab sinnagi minema, kui enam kotte ja pange kanda ei jõua. — Palju tänu söögi eest, proua.“ Ja juba läheb Mari, kott seljas, köögiaknast mööda. „Sangareid polegi nii raske leida,“ jõuab Tiina otsusele.

„Mine Palu juurde ja küsi, kas proua saab homme meile pesema tulla.“ Tiina sammub üle hoovi väikese pruuni maja poole. Ust avades lööb talle vastu tihedat pesuauru ja pahemat kätt ruumist kostab veesulinat. Tiina sammub ettevaatlikult läbi pimedade koridori ja avab tasa toakuse. Hämaras toas kapi ees seisab tütarlaps, suur must rahakott käes, ja otsib midagi selle põhjast. Mõned metallrahad kõlisevad tal peos, kui ta kotti kappi tagasi hakkab panema. Ta vaatleb rahasid peos, kuid — haarab siis taas rahakoti kapist ja surub rahad sisse tagasi. Tütarlaps kokkub, kui Tiina küsib, kas ema on kodus. Teda juhataatakse pesukööki. „Seegi tütarlaps on sangar,“ pomiseb Tiina kodu poole sammudes. Võita oma paha tahe, oma iseloom, selleks on vaja palju jõudu ja sangarlikkust. „Järsku on igauks sangar,“ vilksatab mõtte Tiina peas. „Ei, ei, igauks ei ole. Sinagi ei ole.“ — „Mina küll ei ole. Mis sangarlikku mina olen teinud?“

Igapäevased sangarid on pannud Tiina mõtlema. Tal on piinlik ja häbi elada sangarite keskel. „Minagi tahan saada sangariks. Tahan õppida ennast ja oma tahet võitma,“ otsustab Tiina õhtul voodis.

Mai Kaups.

Kasteheinad painutuvad sügistuule ees,
virvendavaid ringikesi keerleb oja vees,
hõbepaju sahinas ju peitub võõras heli —
sügis lähenev sul poeb südameni.

Juta Subbi.

EKSKURSION SOOME

Avar meri laiub me ees, vaikne ja rahulik oma majesteetlikkuses. Ta kohal kummub sini-sinine taevaskõrk üksikute pilveribadega. Päev on nagu loodud toredaks sõiduks üle lahe vennasmaale, ning päeva päikesepaistelisus sarnaneb nende noorte sisemaailmaga, kelle säravad silmad ja naerul suud kõnelevad lõbusast ootusärevusest.

Kuid meil on veel küllalt aega vaadelda sinist avarust meie ümber, sest taamal paistavad ikka veel Tallinna pikad ja saledad tornid. Aga aeg kaob. Pärast seda kui oleme laulnud hulk sütitavaid laule ning lõbusa vestlusega kõik kaasa kiskunud, oleme juba ulgumerel — meie ümber on ainult meri, maad ei paista enam kusagilt. Ning varsti jõuab kätte põnev silmapilk: Soome rand hakkab paistma. Esialgu on ta nähtav küll vaid pikksilma abil, kuid aegamööda võtab ta ikka selgema kuju. Juba võib näha väikesi järsukaldalisi saarekesi, mille taga tõuseb heledalt Põhjamaade valge linn — Helsingi.

Soome noorus on tulnud teretulemast ütleva — hulk noori seisab sadamas. Kui ei teaks, et nad on õpilased, võiks kergesti arvata, et polegi tegu õpilastega, sest soome noored ei kannu mingit vormiriietust.

Lühike tutvumine kodu ja perekonnaga, kes mind lahkelt selleks paariks päevaks oma „kasulapseks“ on võtnud — ning juba ruttan ühes teistega Eduskunnahoone laiadest graniittreppidest üles, et osa võtta Soome haridusministri poolt korraldatud lõunast, Hiljem näidatakse meile Soome au ja uhkust, Eduskunnahoonet, ligemalt. Juba väline fassaad saledate korintose sammastega mõjub rahulikult ja meeldival, kuna siseruumide range põhjamine suursugusus meid üllatab ja vaimustab oma harmoonia, ilu ja otstarbekusega.

Kuid aeg lendab. Peagi leiame endid Soome koolinoorsoo poolt korraldatud peolt. Meile öeldakse sooje tervitussõnu ja me jälgime huviga vennasrahva koolinoorte ettekandeid. Lõpuks järgneb tujuküllane jalakeerutus — ning enne kui õieti väsimust tunda jõuame, ongi see sündmusterikas päev lõpul ja uni vajub ruttu ja raskelt laugudele.

Järgmisel hommikul oleme kõik värsked

ja puhanud, kui külastame linnamuuseumi. Vaatleme soomlaste kargeid ja värskõhulisi maale — tüsedad soome taadid-eided vaatavad meile tõsiselt ja karmilt; sinine loksuv meri tuules sasitud jändrikkude mändidega rannikul ja päikesepaistelised järved vahelduvad meie silmade ees. On nii mõndagi, mida me muuseumis vaatamata peame jätma, sest aeg on napp ja lõbus sõit Korkeasaarele seisab ees. Need mõned tunnid Loomaaia ühes uute soome sõpradega kujunevad lõbusaiks. Mõtetevahetusel ja naljatlemisel huvitavate ning ennenägematute loomade keskel pole lõppu.

Pärast õhtust teatrietendust ruttame rongile, mis meid Tamperele viib. Särav hommik tervitab meid juba selles puhtas ja sümpaatses Soome linnas.

Ennelõuna kulub Tampere vaatamisväärsustega tutvumiseks. Vabrikukorstnate siluetid suruvad linnale oma pitseri, kuid pean tähendama, et Tampere on siiski äärmiselt puhas ja moodne tööstuslinn. Silmahakkavad on mitu moodsat silda sümboolsete skulptuuridega ning mitu huvitavat tugevatest rustika-kividest ehitatud kirikut. Unustamatu on huvitav ringsõit Tampere ümbruskonnas, kus Kesk-Soome mitmekesine maastik meid paelub. „Tuhande järve maa“ tõestab siin väarikalt oma nime — näeme lugematuid järvi sinendamas orgudes; künkad ning kõrgendikud on kaetud tumeda okasmetsaga.

Õhtul on korraldatud Tampere koolinoorsooga ligemaks tutvumiseks lõbus koosviibimine. Hilja õhtul, kui me rong meid armsaks saanud linnast hakkab eemale viima, kõlab meile järele tujuküllane ning hoogne lahkumislaul meie siinseilt soome sõpradelt.

Järgmisel hommikul oleme jällegi Helsingis ja peale mõnetunnist palavikulist ostude tegemist Stockmanni ja Tempo kaubamajas koguneme sadamasse, kuhu meid on saatma tulnud palju uusi sõpru.

Peagi vajub Põhjamaa valge linn sinivee taha, kuid palju ilusaid mälestusi viime kaasa ja naerusui jutustame ikka veel üksteisele oma elamusist, kui vana Tallinn oma romantilise keskaegse tänavarägastikuga meid juba vastu võtab.

Maret Hakkaja.

Õpilasringi juhatus: Istuvad: M. Kaups, õp. K. Urm, L. Lesta, R. Pokk. Seisavad: A. Moks, J. Lukk, A. Luik ja E. Sõster.

SAATEKS.

Juba kolmat korda lahkub meilt kaht liiki rändlinde. Ühed lähevad ja nende tee ei too neid enam tagasi meie juurde, teised tulevad pärast suvepuhkust taas vanasse koolipessa edasi harjutama omi jäädavaks äralennuks veel liiga nõrku tiibu.

Lahkujad viivad kaasa palju ilusaid mälestusi, mis seovad neid lugematute niitidega kooliga, oma kauaaegse koduga; viivad kaasa palju aastate jooksul kogutud ja omandatud teadmisi ja oskusi, mis moodustavad kindla alusmüüri, millele võivad hakata nüüd ehitama oma eluhoonet. Ent ei tohi unustada ega lasta end heidutada sellest, et elus tuleb sageli võidelda ka raskustega, saada üle ebaõnnestumistest. Võitlus karastab. Hädaohtlik on unus-

tada tõelisus ja elada vaid kujuteldud maailmas. Hädaohtlik on aga ka elada nagu kinnises ruumis värske karastava õhuta, avarate akendeta, eesmärkideta, paleusteta, mis juhivad meie pilgu kõrgemale, avardavad meie vaatepiiri, aitavad meid võita meie väike „mina“ ja elustavad meis soovi saada paremaks. On tähtis, et jõuame selgusele oma võimetes, kalduvustes, huvides ja omame kindlat tahtejõudu rakendada püsivalt tööle kõiki oma võimeid. Suudame seda, siis saab meie eluhoone püsiv ja tugev; siis kasvame ise õnnelikeks inimesteks, kes leiavad rahuldust ja õnne oma töös; siis sirgume kasulikeks ühiskonnaliikmeiks, keda vajab meie väike isamaa. Jõudu selleks!

L. Lesta,

(Õpilasringi juhataja.)

PROGÜMNAASIUMI ABITURIENDID

Ilse on truu virgats. Ta tunneb suurt huvi matemaatika, keelte ja muusika vastu. Kodus mängib suure andumusega akordeoni. Parimaks sõbratariks on tal ametikaaslane Lulli.

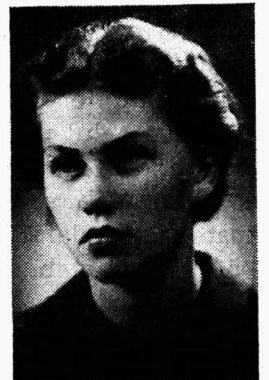

Helmi on klassis vaikne, kuid väljaspool kooli...! Helmi varustab klassi magusa kraamiga. Ta parimaks sõbratariks on Dagi, kellest ta isegi pealelõunati lahkuda ei saa.

Lulli on eriliselt andekas joonistamises. Ka on ta „agar“ võimleja. Teisi tunde segab Lulli vaimukate vahelehüetega, mispärast ta nimi tihti esineb päeviku viimases lahtris. Kodus on ta perenaiselikkude kalduvustega.

Dagi on koolis üks vaiksemaid tütarlapsi, mispärast me ta eralust palju ei tea. Ta loodusearmastust võime järeltada sellest, et ta suure andumusega hoolitseb klassi lillede eest. Kuid ka parketil armastab ta hõljuda. Helmi on ta lahutamatu sõber.

Silvi on kirglik tantsusõber vist seepärast, et omab ilusamaid jalgu klassis. Oma hää südame ja veel parema tujuga on ta võitnud kogu klassi poolehoidu. Silvi on ka suur sportlane ja spordimärgi omanik. Lähemaks tulevikuunistuseks on gümnaasium.

Urs on väga mitmekülgne temperamendikas kaaslane, kes armastab üle kõige head valssi. Urs on ka musikaalne indiviid, kelle eriharrastuseks on Chopin'i muusika. Urs armastab majapidamistki ja valmistab juba hoolega kaasavara. Naeratusel omab „dimples“. Ursi parim sõbratar on Helgi, kellega ta juba 3 aastat on koos istunud.

Liivia on ühe pedagoogi ütluse järgi „poisitar“. Ta on kiireim jooksja koolis ja tunneb suurimat huvi spordi ja spordivõistluste vastu. Liivia on põhimõtteline meessoos vihkaja ja klassi nn. „pääste-armee“. Ta parem käsi on Letsu, kellega tihti lööb aega surnuks kinos.

Helvi on meie suurimaid kunstnikke joonistamise alal. Ilusaima käekirja tõttu valiti klassi kirjatöötajaks. Helvi armastab ühtviisi nii suusa- kui tantsusporti. Kodus kasvatab Helvi vähemaid õdesid-vendi, millise tööga tuleb ka hästi toime.

Helmi on energiline klassivanema abi, kes astub klassi eest välja diplomaatiliste kõnedega. Tal on väga laialdased ja mitmekesised huvid. Helmi armastab loomi, kirjandust, seltskonda, mistõttu omab lailadast tutvuskonda. Helmi on ka uute moodide leiutaja. Ta suurim unistus on aga metsamajake ja arsti elukutse.

Tuti on vaimustatud kõigest ameerikalikust. Tuti tantsib meeleldi steppi ja teda võib õige sageli kohata parketil. Eraelus Tutit huvitavad ka film ja kirjandus. Koolis on Tutil oma elavuse tõttu tihti sekeldusi õpetajatega. Pealegi on õppimine rohkem vedamise asi. Gümnaasiumi kavatseb siiski minna.

Asta on tagasihoidlik, seltsimehelik ja elurõõmus tütarlaps. Ta on alati kõikide vastu lahke ja abivalmis. Teda huvitab eriti käsitöö, mis ka tema osavate näppude vahel kiiresti edeneb. Asta armastab ka korvpalli. Tulevikukavatsuste üle pole ta veel senini selgusele jõudnud.

Letsu oli esimene klassis, kes omandas hõbe-naisspordimärgi. Kui veab, saavutab varsti Eesti kuldujuja normi. Pidudel näeb Letsut harva, seda rohkem aga võimlas ja kinodes. Klassis on ta abivalmis ja elav, häirides sellega pedagoogide rahu. Palub igal õhtul Jumalat ja häid vaime, et need teda võistluseksamil abistaksid.

Eiche on „vaikne“ kaaslane, kes armastab sporti ja muusikat. Ta on ka pronksspordimärgi omanik. Huvitavaimaks spordialaks peab ta ujumist, mida harrastab suviti Elvas. Armsaimaks aineks on Eichel käsitöö, mida ta teeb suure hoolega. Kurjad keeled ütlevad, ta tegevat kaasavara. Eiche on truu tantsupõranda külastaja ja tunneb huvi vormikandjate ja aukraadide vastu.

Aino on ainuke meie klassis, kes ei ole senini veel suutnud lahkuda oma kahest pikast patsist. Aino on läbi ja läbi aktiivne hing, kes tegutseb kõikjal, kus tegutseda annab. Aino juba teiste kaela oma ülesandeid ei veereta, kuigi toimetusi on palju ja aega vähe. Sellele vastavalt on Aino korraldanud ka oma käimistempo, mis on aukartustäratav. Õppimiseski osutab Aino suurt püsivust ja tahtejõudu. Nii on Aino kõigiti positiivne isik, keda tulevikus kindlasti näeme agaralt tegutsevat seltskonnapõllul.

Teisi on sõbralik, hääsüdameline ja seltsimehelik tütarlaps. Tundides tagasihoidlik, kuid kus on vaja „mürtsu“ teha, seal ei jää Teisi teistest maha. Üks pedagoog nimetab teda tihti „endise nimega“, mis Teisile just eriti ei meeldi, kuna ta on uhke oma uuele „eesti“ nimele. Vabal ajal viibib Teisi oma parima sõbranna seltskonnas, kellega võib teda kõikjal näha. Unistab tulevikus võida oma sõbrannaga koos reisida. Lemmikalaks on Teisil laulmine ja muusika üldse, seetõttu külastab Teisi tihti ka kontserte.

Helgi on üldiselt tuntud magistri nime all. Ta on lõbus, tagasihoidlik ja tähelepanelik tütarlaps. Juba mitmendat aastat täidab Helgi kohusetruult laekuri kohustusi. Helgi ammuseks unistuseks on gümnaasium.

Aino on elav ja rõõmus kaaslane, kes kõik viha unustab juba järgmiseks vahetunniks. Aino on huvitatud kõigist klassi üritusist ja vaimustub eriti spordist. Aino omab laialdast tutvuskonda, keda jagab meeleldi teistega. Aino on huvitavas kirjavahetuses paljude „põnevate“ isikutega. Oma laialdaste teadmistega püüab Aino trügida läbi gümnaasiumi kitsaste väravate. Selleks lubab teha läbi saleduskuuri, et sel teel võimaldada ka sõbratar Imbile kõrvuti samuda „taevasse“.

Perle on praktiline, osav, lõbus ja elav tütarlaps. Ta omab väga hääd maitset ja seetõttu toimuvad enamasti alati Perle „ülemjuhatus“ all koolis ettetulevad dekoreerimistööd. Perle võtab elavalt osa kõikidest klassi ühiseist üritusist. Soovib pääseda gümnaasiumi.

Mate on elav ja lõbus nii koolis kui väljaspool kooli. Et ta tihti tahab oma tahet läbi suruda, on tal õpetajatega sekeldusi. Õppimine läheb nii, kuidas veab, kuna kõrvalhuvid nõuavad palju aega. Teda on näha küll pidudel, küll kinos ja loetud raamatute arv on kindlasti juba „6-kohaline“. Gümnaasiumi siin ei lähe, kuna siirdub kevadel Leetu.

Karinit võluvad kauged rannad ja muusika. Viimast harrastab ta ka tegelikult ja kaunis suure eduga, kuigi seda ise ei tunnista. Harrastanud paaril viimasel suvel liigselt veesporti, peab ta seetõttu nüüd nii mõnestki peost ja lõbustusest eemale jääma. Koolis Karin erilisi sõbratare ei oma, on alati lahke ja abivalmis kõikide vastu. Kavatses tingimata gümnaasiumi minna, kui veab.

Lossa on koolis vaikne, sellepärast tunnevad teda vaid vähesed hästi. Harrastab „Ajude gümnaastikat“. Kavatses gümnaasiumis edasi õppida.

Marlene on hääsüdameline, alati vastutulelik klassiliste näojoontega kaaslane. „Kõrgema võimuga“ saab Marlene võrdlemisi hästi läbi. „Igavat“ aega veedab ta lugemisega ja ilustab kõike kättesaadavat saladuslike nimetähtedega. Kuulub ka klassi „päästearmeesse“. Omab Asti suurt armastust, mille peale on väga uhke. Tulevikuunistuseks — perekonnaõnn.

Laine on alati lahke ja rõõmus tütarlaps. Istub juba terve igaviku oma parima sõbratari Asta kõrval, kellega kõik mured ja rõõmud jagab. Harrastab sporti ja kavatseb gümnaasiumis oma õpinguid jätkata.

Kira armastab sporti ja muusikat. Ta ei põlga ka pidusid ega muid lõbustusi. Kira on alati elav, lõbus ja tore tüdruk. Tema suurimaks sooviks on pääseda gümnaasiumi ja kanda tulevikus värve.

Mai veedab suurema osa oma kooliajast kodus. Ta on vaimustatud ajaloolane. Ajalugu ja usuõpetus on ained, mida ta alati laitmatult vastab. Armsaimaks ajaviiteks on inimeste ja loomade joonistamine igale kättesattuvale paberilipakalegi. Lugemistki harrastab Mai suurel määral.

Vaike on vaikse iseloomuga, nagu seda nõuab juba tema nimigi, ja püüab hoiduda igasugustest sekeldustest õpetajatega. Vaike armastab muusikat ja laulu. Laulab ka kooris, kuna omab väga meeldivat häält. Ta harrastab lugemist, jalutamist ja külastab meeleldi teatritki. Loodab gümnaasiumigi pääseda.

Liidi on elav tütarlaps, kes tihti satub pedagoogidega vaidlusse. Harrastab rattasõitu ja külastab tihti võimlatki. Liidi on heasüdameline klassiõde, kes ei jäta oma kaaslast kunagi hätta. Peab aru, kuidas gümnaasiumi pääseda. Juhul, kui sinna ei pääse, kavatseb hakata kirjandjaks.

Silvi, klassi hoolas kirjatöötaja ja pedagoogide pailaps, armastab palju „värskes õhus“ viibida, mistõttu me teda pealelõunati igalt poolt teisalt leida võime, ainult mitte kodust. Silvi vihkab lugemist ja käsitööd, armastab klaverimängu ja kino. Suved veedab enamasti Narva-Jõesuus.

Sigi on klassi väikseim, kuigi mitte vaikseim kodanik juba üheksandat aastat. Sigi kuulub klassi parimate õppijate hulka ja on hakanud viimasel ajal ka kasvamise alal suuri edusamme tegema. Sigi armastab ka kinos käia ja lugeda. Sigi on Asti hea ja abivalmis pinginaaber.

Leida on küll uustulnuk (meie klassi kodanikuks sai ta alles eelmisel sügisel), kuid on vägagi populaarseks saanud, sest ta on nutikas, seltsimehelik ja elav tütarlaps. Viimase omaduse tõttu on tal tihti pedagoogidega sekeldusi. Leida armastab sporti, eriti korvpalli, ja külastab tihti spordivõistlusi. Soovib jõuda gümnaasiumi.

Rifka on hää sportlane, kes omab muidugi ka pronksspordimärki. Rifka armastab ka koeri ja hobuseid. Kuna ta on alati elav ja abivalmis, omab ta laialdast sõpraderingi. Oma vaba aja ta kasutab väärtusliku kirjanduse lugemiseks, kuid sellele vaatamata ei vihka Rifka hääd tantsupõrandatki.

Sarka on näiliselt tasakaalukas ja rahulik, kuid lähemad sõbrad võivad tõendada, et ta tasakaalukus lööb vahel uperpalli. Häätujulisema oskab Sarka vaimukalt vestelda, nii et tema seltskonnas pole igav kunagi. Sarka on ka suur kirjanduse- ja kunstisõber. Teda võib tihti kohata kontsertidel, kuid samavõrra armastab Sarka ka tantsu ja pidusid. Oma veimevaka eest ta ei hoolitse, järelilikult on tal kindel kavatsus valguse poole tõusta.

Aino üllatab tihti nii õpilasi kui ka õpetajaid oma laialdaste teadmistega. Oma mõtteid usaldab ainult parimatele sõbrataridele. Klassis on Ainot vaevalt kuulda. Pääleõunad veedab ta enamasti kodus, kus teeb käsitööd ja loeb hääd kirjandust. Gümnaasiumile eelistab kodumajanduskooli.

Asti on meie klassivanem, kes klassi eest välja astudes tihti peab ise „näpud tulle pistma“. Tunneb suurt huvi spordi vastu ja on meie klassi parimaid sportlasi, eriti mis puutub ratsasporti. Hobused ja koerad on Asti lemmikud. Vormimütsidest ei ole üldiselt huvitatud. Asti on tugeva tahtejõuga tütarlaps. Ta on nimelt ette võtnud mitte enam kinno minna ja on senini oma põhimõttele truuks jäänud.

Maia — geenius, professor... — või nagu ise tahate! Hääl lapsel on ju palju nimesid. Meie klassi vaimset tasapinda arvestades haruldaselt kõrgete vaimsete huvidega tütarlaps. Maia mängib hästi klaverit ja loeb ainult väärtuslikke raamatuid, mistõttu eesti keele kirjandid on enamikus „viied“. Klassis on Maia üldiselt vaikne. Ainult harva leiab õpetaja silm teda naabriga tasa omaette „kõrvaliste asjadega tegelemast“. Kõrgema võimu poolt korralekutsumise puhul saab Maia klassilt siis alati „valju noomituse“. Erilist antipaatiat tunneb kehakultuuri vastu.

Evi on tundides võrdlemisi vaikne ja kogub arvatavasti energiat, et vahetundides ja eraelus teisi lõbustada oma elavuse ja naerupuhangutega. Iseloomult on ta siiski kaunis kinnine ja pihib oma „südamesaladusi“ vaid parimatele sõbrataridele. Kui aega leidub, tunneb ka huvi koolitöö vastu, mis tal eriti hästi edeneb tantsumuusikat kuulates. Tulevik senini „tume“. Üldse elab ta põhimõttele: elame — näeme.

Vata tunneb erilist huvi lipuvärvide vastu. Ta on suur sportlane ja spordimärgi omanik. Suvel armastab Vata eriti rattasõitu. Klassiõhtutel ja koosviibimistel esindab ta klassi „jazzi“, sest omab hiilgavat talenti muusika — eriti tantsumuusika alal, Vata käib aga ka kontsertidel. Vata ei kujuta elu muusikata. Klassi lauljaist omab ta madalaimat häält. Parimaks sõbratariks on Vatal Vaike, kellega teda võib näha kõikjal. Tulevikukavatsuseks on Vatal arsti elukutse, nagu see vastab perekonna traditsioonile. Vata tunneb suurt huvi ka terariistade vastu. Tema lahutamatuks kaaslaseks on kaardid.

Õie omab vaigseimat iseloomu, kusjuures ei puudu ka huumorimeel. Armastab muusikat, harrastab talisporti ja on suur raamatute sõber. Omab mõndagi hääd sõbratari kaasõpilaste seas.

Helga on hää iseloomuga tütarlaps. Omab hääd lauluannet ja on muusika- ning tantsusõber. On olnud juba aastaid ustav sõbratar oma pingikaaslasele Magdale.

Magda on hääsüdameline ja tagasihoidlik tütarlaps, kes kannab oma sõbratari ja pinginaabriga Helgaga kõik mured ja rõõmud. On suur kirjandusesõber ja kavatseb astuda majapidamisklassi.

Maimu on klassis tuntud kui vaikne ja endassesüvenenud tütarlaps, kes oma saladusi ainult parimatele sõbrataridele avaldab. Ta on hääsüdameline ja püüab alati oma kaaslastele nõuga ja jõuga abiks olla. Õppimises on ta hoolas ja omab erilist annet maastikkude joonistamiseks. Kinole eelistab kodus-istumist, kus harrastab oma lemmikajaviidet — käsitööd.

Algkooli abiturientid.

MUREDEST, UNISTUSTEST, IGATSUSTEST

„Muresid meil ei ole . . .“ kõlab Hilja huu-
lilt lõbus laul, kui ta mööda konarlikku teed
sammub kodu poole. Vinge tuul puhub vastu
nägu, keerutab üles lumehelbeid ja paneb
põsed kipitama. Hilja ei hooli sellest. On
ta ju harjunud külмага. Alles siis, kui
kurk muutub päris kibedaks, suleb ta suu,
kuid jätkab ümiseda viisi. „Veel pool kilo-
meetrit ja kodus olen! On aga täna tore
päev, juba kell üksteist vaba, ja kui ilus
ilm! Päike särab selges taevas ja lumehel-
bed sädelevad. Natuke külm on, sõrmed
võtab kangeks ja varbaid näpistab, aga pole
viga, varsti jõuan koju.“

Sädelevas tujus astub Hilja tuppa ja hõis-
kab: „Ema! Mina juba lahti!“ Ema, kes
toetub pliidinurgale, tõstab pilgu ja püüab
vastu naeratada, kuid Hilja märkab ta sil-
mis pisaraid. Rõõmsad sõnad surevad huu-
lil. Äkki Hilja märkab, kui vanaks jäänud
ja kõssi vajunud on ema. Märkab kortse
ta varem nii ilusal laubal — need kortsud
räägivad muredest, valust. Ta näeb ka ema
kampsuni varrukas suurt auku, mille paran-
damiseks pole olnud aega. Ta näeb veel
pühkimata põrandat, lauanurgal seisvaid
pesemata nõusid ja suitsust mustavat lage.
Samal ajal tunneb ta ka, kui tolmune ja läm-
bunud on toaõhk. Imelik, kuidas ta seda
kõike varem nii teravalt pole tundnud. On
ju varemgi olnud kõik niisamuti, aga ikka
on sellest saadud üle, nüüd aga pigistab rin-
nas nii valusasti, valusasti, — valusamini kui
kunagi enne. Kas tuleb see sellest, et ema
niiviisi, silmad pisaraist ähmased, pliidinur-
gale toetub? „Mis on, ema?“ küsib Hilja
tasa. „Ah, vaata, isa on jälle nähtud selle
Künka Kaarliga. On mõlemad täis olnud.
Isa palja päi ja kinnasteta. Kodust on ära
viinud selle vanaema käevõru ja sõrmuse ja
sinu raha kümme krooni.“ Ema hääl vai-
bub kurku tõusvast nutust sosinaks. Natu-
kese aja pärast jätkab: „Ma pean nüüd linna
minema teda otsima. Ega ta ise koju tule,
laaberdab ei tea kui kaua ja viimati külmab
veel ära.“ Alles nüüd saab Hilja sõna suust.
„Siis jälle,“ sõnab ta tumedalt ja viivu pä-
rast jätkab ägedalt: „Mis sa tast otsid! Võ-
tab külm, siis võtab! Saame tast ükskord
lahti!“ „Hilja!“ hüüatab ema kohkunult.
„Noh! Mis siis! Tema muudkui joob ja
prassib ja meie orjame. Sureb ära, siis
meil kergem ja temal ka!“ — „Jah, aga seda

soovida . . .“ „Noh, hakka jah aga jälle noo-
mima, et ei armasta vanemaid ja muud sel-
list. Kuidas ma siis armastan niisugust!“
ütleb, ei, peaaegu karjub Hilja, tormates
teise tuppa. Sää! langeb ta ülirietes voo-
dile ja surub näo tugevasti patja, sõrmed
tõmbuvad rusikasse. Ah, kuidas tahaks
määratseda, lõhkuda, lüüa puruks terve maa-
ilm. Ema astub vargsi tuppa ja ütleb tasa,
tasa, nagu kartes, et keegi kuuleb: „Ma siis
vist ikka lähen.“ — „Jah, mine pealegi, kui-
das siis muidu ikka saab.“ Ja ema läheb.

Kogu õhtupoolik möödub kibedas askeldu-
ses, nii et Hiljal polegi aega mõelda mille-
legi. Alles õhtul, kui kõik töö-toimetus teh-
tud ja Hilja võib heita voodisse, tulevad
mõtted. „Jah, eks ole häda küll selle isaga
ja kogu eluga. Kohe kuidagi ei tea, mis
teha. — Aga mis! Pole häda midagi! Perfer
et obdura, labor hic tibi proderit olim!“ Hal-
vad mõtted asenduvad häädega. Hilja näeb
vaimus, kuidas ta lõpetab gümnaasiumi, kui-
das ta astub ülikooli ja lõpetab sellegi õigu-
sega panna oma korteriuksele silt: „Dr. Hilja
Kadak.“ Samas aga sosistab teine hääl:
„Rumal tüdruk, kus sina nüüd ülikooli saad!
Aitab sellest, kui saad koha kuhugi panka
40 krooniga kuus.“ Kuid nii hää on lamada,
kontides surisemas väsimus, ja Hilja vajub
jälle unelmaisse. Ta kujutleb end hää ja
eduka arstina. Näeb end kuulsana, aga, mis
pääsi, näeb, et ta ema on jälle õnnelik ja
rõõmus. Mida rohkem ta mõtleb, seda kind-
lamini ta hakkab uskuma oma unelmaisse,
ja viimaks need ongi nagu täitunud, Hilja
nagu ongi arst ja puhkab tööväsimust oma
ilusas väikeses magamistoas.

Tugev tuuleil puhub raagus kaseoksa
vastu akent ja Hilja ärkab. Hajub ilus
unelm ja jääb järele karm reaalsus. Hiljale
meenub, kuidas ta paar aastat tagasi, viibi-
des kooliõe pool ilusal pärastlõunal pikutas
Pastinõmme künkal lõhnavas kanarbikus all
sinitaeva särava päikese. Ah! kuidas tahaks
nüüdki sinna, kuidas tahaks sirutada kanar-
bikku, lasta end paitada päikesel, kuulata
mesilaste suminat, kaskede kohinat ja lin-
dude laulu ja unustada kõik muu! Aga pole
pääsu kuhugi, kuigi tahaks, tahaks nii väga!
Jällegi pigistab valusalt rinnas ja nuuksudes
viskub Hilja patja.

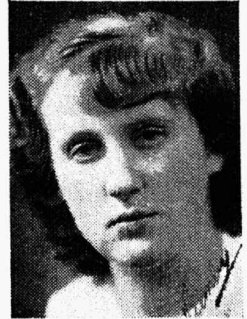
Kui hää oleks usaldada kellelegi kõik oma
unistused ja püüded ja peita pää kellegi
sülle. V. P.

REAALKOOLI ABITURIENDID

Elvi on meie klassi „fat baby“. Elavamaid olendeid meie keskel, keda jätkub igale poole. Ka armastab Elvi palju rääkida, kusjuures ei tee palju vahet tõe ja „mittetõe“ vahel. Oskab nii mõnigi kord õpetajatele „kahe silma vahele“ jääda. Väljaspool kooli harrastab kinoskäimist ning talvel uisutamist ja suusatamist. Eriliseks nõrkuseks on söömine, milleks ta kasutab igat tundi ja vahetundi.

Numbu on Kotase „kaksikõde“. Mingu kas või maailm hukka, Numbu ja Kotas on ikka koos. Tundides istub Numbu vaikselt ja uurib kõige suurema innuga raamatute sisu, sest vahel juhtub ju, et ei ole saanud kodus või nii... Tulevikuunistuseks on saada salapolitseinikuks.

Ainot nähti „vanal hääl ajal“, kui õppimine vaheaegadel polnud keelatud, sageli kõndivat, raamat käes, ja omaette pobisevat. Nüüd aga peab Aino vaheaegadeks „kaduma“. Aino saab aru, et õppimine on kõige tähtsam asi maailmas.

Toti on üks klassi kunstiinimesi. Omab suurepärase joonistamis-annet ja harrastab seepärast sedasorti sporti igal vabal silmapilgul. On kauniste võlutud kinost ja talvel suusatamisest. Tulevikuunistusis seisab esikohal „Pallase“ kunstikool.

Ira õrna näokest ümbritsevad võimalikult lühikeseks lõigatud loomulikud kiharad. Ira on ideaalne õpilane, kes tundides eelistab kõnelemisele vaikimist. Vastab, kui nõutakse, ega taha hiilata oma teadmistega. Ira on üks neid, kes püüavad gümnaasiumi pääseda. Muuseas üritab Ira hõimusuhteid Soomega ja loob sõprussidemeid isegi Inglismaaga. Mis Ira õhtupooliti teeb, seda me ei tea, sest tema kuulub nende hulka, kes tulevad hommikul otse rongilt ja peale tunde sammuvad tagasi rongile.

Ruth oli senini väikseim ja noorim võsu meie klassis, kuid viimasel suvevaheajal on häbemata palju sirgunud. Kõigele oma noorusele vaatamata üks hoolsamaid õpilasi. Vahetundides on Ruthi ümbritsetud kaaslasist, kes viimasel silmapilgul natukenegi selgust püüavad saada eeloleva tunni ülesannetest. Tulevikus võime teda kindlasti näha gümnaasiastide ridades.

Linda on vaikne tütarlaps, kelle häälekest kuuleme õige harva, kuid ligemas sõprade ringis on Linda üsna lõbus seltsiline ja lööb isegi tempudele kaasa. Räägitakse, et Lindal on hüpnootiseerimisvõimet. Linda on suur meister emakeelsete kirjandite peale ja parimaid karikaturiste klassis.

Selma on Linda noorim õde. Üldse on nende iseloomuomadused väga sarnased. Selma erialaks on lugemine ja seetõttu on ta üks trüümide raamatukogu külalastajaid. Lõbus kaaslane.

Vaike on vaikne, millele vihjab ta nimigi. Omab kaht moodsat juukserulli kummalgi pool pead. Elab rahu ja üksmeeles klassiga, kuid pinginaabriga peab tihti sõnasõda. Lähemas tulevikus loodab pääseda gümnaasiumi.

Laine omab suuri tumedaid unistavaid silmi, mis on tema uhkuseks. Laine on hääsüdameline tütarlaps ja truu sõbratar. Laine armastab kinos käia ja on eriti vaimustatud Cary Cooper'ist ja selle teisi-kuist. Teiseks lemmikharrastuseks on Lainel sport.

Kupsu võtab elu nii, nagu see on. Kõige raskemalgi hetkil säilitab äärmist rahu ja hääd lootust ja ütleb: „Eks kuidagi ikka läheb!“ Kupsu kuulub nende hulka, kes ütleb, et ta kunagi ei õpi, kuid vastates kõik teab, sest nagu teised teavad, kehtvat see „mitteõppimine“ varahommikust hilisõhtuni. Kui Kupsu istub mõnel veerandil klassi tagumistes pinkides, siis lõbustab ta klassikaaslast oma teravmeelsete märkustega. Mis Kupsu pealeõunati teeb, sellest ta vaikib kangetaelselt. Tulevikusihiks on gümnaasium.

Hilli omab suurt vaidlemisannet ja rakendab seda tunniski, kui näeb, et asi pole korras. Matemaatilistes ainetes Hilli hiilgab, muis õppeaineis ei vaeva end üleliia, teeb niipalju, et läbi saab. Elab alatises hirmus võimlemisõpetaja ees, ütleb, et ei raatsi oma konti ega olemist palju murda. Nagu kuulda, ei armasta Hilli õhtupoolikuil palju väljas käia. Kui seda vahel juhtub, siis sünnib see ikka tungivail põhjusil. Hilli eriharrastuseks on omnibusesõit just ilusate ilmade puhul.

Magda on läbi ja läbi eeskujulik õpilane. Istub rahulikult tundides ja käitub väärikalt vahetundides. Armastab kõiksugu lõbusaid olenguid, eriti koolipidusid. Vaba aja veedab lugedes ja jalutades. Tulevikus tahab minna gümnaasiumi.

Lulu, klassi „priimus“, on tõsiselt tudeerija tütarlaps. Kogu oma vaba aja pühendab teaduste uurimisele, süvenedes eriti ajaloosse. Vaheaegadel valgustab kõiki tumedaid kaaslast, kuid tunnis hoiab suu kramplikult kinni, kuigi istub esimeses pingis ja etteütlemise võimalused oleksid suurepärased. Kindel gümnaasiast.

Aili armastab liikuda ainult lõbusate inimeste seltskonnas, sest et on ise energiline seltskonnainimene. Õhtupooliti külastab sageli „kohvipoode“. Lähemas tulevikus siirdub pealinna, kus avanevad paremad võimalused seltskonnatööks.

Endla on üks klassi vaiksemaid ja hoolsamaid kaasvõitlejaid. Vaheaegadel jalutab oma pinginaabri Utiga, kellega omab ühiseid „suuri“ saladusi. Kuidas veedab vaba aja ja mis kavatseb tulevikus teha, sellest vaikib.

Hilja omab soengut, mida õpetajad meeleldi seavad teistele õpilastele eeskujuks. Hilja on alati lahke ja abivalmis, mistõttu on väga populaarne kaasõpilaste keskel. Eriliseks nõrkuseks on Hiljal „kree-miga beseed“ ja kontserdid. Parima õppijana tulevikus kindel güm-nasiast.

Pipu on tavaliselt vaikne, kuid pinginaabriga vadistavad omaette väsimatult, nii et pealtvaatajadki tõsiseks ei saa jääda. Iseloomuli-kuks nähtuseks on Pipu juures see, et ta raamatuid vihkab, kuid vii-masel ajal võib siiski ses suhtes väikest muudatust märgata, sest koolitöö lõpp on ligidal. Suve veedab Pipu oma kodutalus Tormas, kus harrastab rattasõitu. Oma tulevikukavatsusist vaikib, ütleb ainult niipalju, et on kindel kui „Kalju“, et ta salajased soovid täituvad.

Silvia on klassi pikimaid tütarlapsi ja armastab seepärast viima-seid pinke. Omab suurt protestivaimu ja rakendab seda igal võima-likul juhul, ei anna oma piltigi avaldamiseks. Mis Silvia õhtupooliti teeb, on meile teadmata, kuid mõned väidavad, et teda võib sageli tänavail näha meessoos esindajate seltskonnas.

Leida on „aktiivsus“ ise. Ei ole kooli peal küll vist ühtki ringi, kus tema poleks tegev. Sümpatiseerib „helesinisele koolile“ ja võtab osa kõikidest üritustest, mis algatatud selle kooli poolt. Kurjad kee-led räägivad, et Leida gümnaasiumist pole huvitatud, seevastu val-mistavat suure hoolega veimevakka, mida ta ise aga kindlasti eitab.

Äts on tütarlaps, kes tundides võrdlemisi vaikne ja vaheaegadel viibib eranditult Maudi seltskonnas. Külastab kõiki võimalikke pidusid. Soovib minna gümnaasiumi.

Milts õpib soome keelt, sest ütleb, et on möödunud aastal Soomes viibides südame sinna jätnud. Koolis on Milts vaikne ja vagane, seevastu väljaspool kooli sõprade ringis väga lustakas ja teravmeelne. Milts on huvitatud käsitööst, kuid erilist häämeelt tunneb joonistamisest.

Atsi on ainuke meie viiekümne hulgast, kes pole veel oma pikki patse ohverdanud moejumalale, kuid nagu kuulda, kavatsevat seda lähemas tulevikus siiski teha. Atsi on klassi parimaid suflööre, mis pärast talle kõrgemate võimude poolt elu sageli kibedaks tehakse, õpilaste poolt aga suurimat lugupidamist osutatakse. Tulevikukavatsusist on esikohal muidugi gümnaasium.

Aino on klassi parimaid sportlasi. Omab haledaimaid juukseid ja õrnimat näonahka. Tundides eelistab Aino vaikimisele kõnelemist, kuid peab ka kindlat piiri. Õhtupoolikud veedab enamikus väljaspool kodu, küllastades kinosid ja tegeldes spordiga. Aino on vallatu, kuid hääsüdameline klassiõde.

Tami on Aino lahutamatu kaaslane ja klassi viulivirtuoos. Tami on laiematele hulkadele vähetuntud, sest liigub vaid valitud sõprade ringis.

Uti kannab tavaliselt peas hõberõngast, mis taltsutab ta metsikuid lokke. Tunnis elab põhimõtte järgi „vaikimine hõbe, rääkimine kuld“. Talvel harrastab saanisõitu, suvel ujumist.

Loola, klassi baleriin, suhtub kõigisse ja kõigesse äärmiselt üleolevalt. On huvitatud vaid inglise keelest ja maateadusest. Kavatses gümnaasiumi minna; kui sinna ei pääse, töötab abielluda.

Laine ei kurvastu millegi üle. Laine on eriteadlane moeantantsude alal ja seepärast tantsukursustel otsituim partner. Kooli armastab Laine ilmuda millegipärast viimaseil minuteil. Tulevikus arvatavasti siirdub gümnaasiumi.

Mausi on hommikupoolel tagasihoidlik kooliplika, pealelõunati harrastab ajaviiteks „südametevallutamist“, mida eriti hõlbustavad tema süütud sinisilmad ja lohukesed põskedes. Vaba aega armastab veeta uisuteedel ja tantsupõrandal.

Maimu omab pikimaid ripsmeid ja ilusamaid silmi meie keskel. Maimu on äärmiselt vaikne ja tagasihoidlik tütarlaps, mistõttu teame tema eraelust väga vähe. Suved veedab maalilises Valgemetsas, karastades Ahja jõe voogudes ennast või paati. Hoolsa õppijana kindel gümnaasiast.

Helgal jätkub aega õppimiseks, jalutamiseks ja tantsimisekski. Helga on alati lõbus ja lõbustab kaaslasigi oma huumoriküllaste lauludega, mis eriti õnnestuvad, kui võtab kaenlasse mandoliini ja helistab uusimaid lööklaule. Tunnis Helga kuulab õpetaja seletusi või vestleb sõbratari Pipuga möödunud päeva sündmuste üle. Pärast keskkooli lõpetamist kavatses edasi õppida seminaris, et saada kord pedagoogiks.

Eha on igal võimalikul juhul punastuv klassi esimene kodanik. Oma ametis on Eha ustav ja kohusetruu, ainult vabandamisest püüab veeretada oma abi õlgadele. Suure muusika- ja teatrisõbrana ei jäta Eha külastamata ühtki ooperit. Seltsilistena eelistab vanemaid „džentlmene“ koolipoistele. Erilist sümpaatiat tunneb arstide vastu, erilist antipaatiat aga kollase värvi ja „Endeli“ nime vastu.

Kotas on läbi ja läbi spordiinimene. Armastab üle kõige hobuseid ning sööda neid suhkru ja saiaga. Pühapäeva hommikupooled veedab Ropkas, õhtupooled kriminaalromaane ja ilukirjandust uurides. Viimasel ajal on hakanud erilist huvi tundma saksa keele vastu. Suveks siirdub venna juurde, et ratsutamiskunstis „priimaks“ saada.

Koidu on üks neist kadestamisväärseist tütarlastest, kes omavad saledaimat keha, õrnimat näonahka ja ilusaimaid loomulikke lokke. Koidu oskab nalja teha ja mõistab ka nalja, mistõttu ta on hääs läbiisaamisest kõikide kaaslastega. Tulevikust ei tea veel midagi ütelda, sest mine tea, kuidas need maailmaasjad veel minna võivad.

Ninsi on pruunisilmaline, elavaloomuline tütarlaps. Omab eriti ilusat sopraani ja täiendab end seepärast laulu alal. Vastamisel hoiab end temale omases poosis ja närveerib kaunikesti. Tulevikus, muidugi mõista, ootab ees gümnaasium.

Aime on uustulnuk meie klassi peres, mistõttu tunneme teda õige vähe. Ta elab vaikselt omaette, kuid oma abi ei keela ta kunagi, aga oma pilti ei anna kellelegi. Soovib edasi minna gümnaasiumi.

Marta õiendab koolis alatiselt klassi rahaasjadega, kuna asub juba mitmendat aastat laekuri vastutusrikkal kohal. Vabal ajal teeb pikki jalutuskäike linnast välja, uurib mereasjandust ja teeb käsitööd. Vihkab kõiki meesolendeid, välja arvatud „tohtrihärrasid“.

Marta elab nii, et temast ei ole palju juttu. Marta on suur meister eesti keele kirjandite peale, nii et tulevikus võib loota, et rikkumise ühe naiskirjaniku võrra. Marta eriharrastuseks on lugemine, millele pühendab kogu oma vaba aja. Tulevikus loodetavasti näeme teda gümnaasiastide peres.

Virr on temperamentne ja humoorikas ning seetõttu populaarne kaaslane. Virr on täis riukaid ja vallatust ja on nii mõnegi õpetaja „kirstunael“. Käsitöödeks jätkub Virril ikka aega ja ta on suurmeister kohvilaudlinade valmistamises. Ka oma vaimu ei lase ta närbuda, vaid pakub sellele esmajärgulist kirjandust. Õppimisse suhtub tõsiselt, sest temagi tulevikusihiks on gümnaasium.

Laine on pikk ja sihvakas, mispärast paljud kadestavad silmad sageli temal viibivad. Tundides istub Laine nii vaikselt, et isegi ta lähemad naabrid vahel kahtlevad, kas ta üldse on koolis. Siingi ei näe meie tema näokest. Oma sõbrataride hulgas on Laine vägagi elav.

Salome on tumedajuukseline julge piiga. Näeb palju vaeva vabandamistega, et klass pole õppinud, pole aru saanud jne. Sageli võib näha teda tunnis kavala näoga naeratavat, millele harilikult järgneb õpetaja käsk: „Tooge oma teatevihik siia lauale.“ Vaheaegadel armastab koketeerida. Pealelõunati külastab sõbratare, viibides igal pool õige lühikest aega. Tulevikukavatsusist vaikib.

Hilja on alati lõbus ja muretu, sest siin „kurjas maailmas“ ei saagi ju teisiti. Armastab koolipidusid ja „pummelunge“, kus lõpus on jalakeerutus. Oma parima sõbratari on valinud väljastpoolt klassi, kellega veedab kogu oma vaba aja.

Virve omab suurt praktikat moeantantsude alal. Oma südamekkuse ja vastutulelikkusega on Virve võitnud kõigi kaasõpilaste poolehoidu ja sõpruse. Õpinguisse suhtub Virve tõsiselt ja omab hääd mälu. Eriti tugev on Virve matemaatilistes ainetes. Virve on kindel gümnaasiumi kandidaat.

Maija on meie klassi kääriv hing. Eriti iseloomustavad on talle ta kangekaelsed juuksed, mis on sassis ka peale kammimist. Maija on andekamaid päid klassis, eriti matemaatilistes ainetes, ja seega otsitumaid kaaslasid neis tundides. Vahetunnis on Maija elav ja püsimatu, tunnis aga haigutab sageli. Möödunud aastal vihkas üle kõige „meesolendeid“, kuid tänavu on nendega elavas läbikäimises. Unistab lenduri elukutsest.

LAHKUJAD PERENAISED.

„Hää asi nõuab aega!“ ütlesid juba meie targad esivanemad. Sedasama peame ütleva tänapäeval meiega, kui vaatame meie perenaiste arvu kasvamist siin meie perenaiste ettevalmistusasutuses ENKS Kodumajanduskoolis. Esimene lend, aasta tagasi, oli vaid üks üle tosina suur, tänavusel puudub vaid paar kahest tosinast. Niivõrd on aasta jooksul kasvanud arusaamine perenaiste tubli ja põhjaliku ettevalmistuse tähtsusest.

Kust oleme siia tulnud, mida oleme siin õppinud ja kuhu me siit läheme — küsib ehk mõni. Tulnud oleme oma koolist ja „küla“-koolist, oma ja „küla“-linnast, oma ja „küla“-maakonnastki. Osa meist on lõpetanud keskkooli, osa gümnaasiumi, osa õppinud ülikooliski. Ja nüüd oleme siin ligemale aasta kogunud vara, mida koi ega rooste ei riku, klassis, köögis ja aias — „ülal“, „all“ ja lageda taeva all. Oleme õppinud keetma ja küpsetama harilikul „puupliidil“ ja moodsal elektripliidil küll ühele, kahele ja kahesajale, ja oleme kuulsaks saanud oma maitsvate küpsiste ja korpidega. Oleme õppinud triiki-

ma söe- ja elektrirauaga, pesema vee, seebi või bensiiniga; oleme õppinud kodu ja tervist korrastama ja korras hoidma, raha arvestama ja kokku hoidma, tööd mehhaniseerima ja aega „ratsionaliseerima“. Suures kõrges majas Katoliku tänavas, kus hällid on alati täis, õppisime, kuidas selle maja väikeste elanikkude eest tuleb hoolitseda, neid toita, katta, kasvatada, et neist sirgusid terved, tublid, õiged Kalevlaste järglased. Ja läheb meist siit osa kooli tagasi, ei — edasi. Kes on lõpetanud keskkooli, võib edasi õppida kodunduskoolides ja saada tähtsaks instruktoriks aianduse, karjanduse, majanduse või käsitöö alal. Kes on lõpetanud gümnaasiumi, võib siirduda Tallinnas Kodumajanduse Instituuti ja võib tegelda hiljem sotsiaal-nõuandjana, dieteetikuna või kodumajandusõpetajana, õpetada ise tulevikus tulevase perenaissi. Osa aga läheb isakodusse, et olla siin emale tubliks abiliseks oma kodu asutamiseni. Esialgu aga läheme kõik suvepraktikale — kes kodumaale, kes välismaale — ja tahame saada ja jääda kõik tublideks kodumaa tütardeks.

Valve Vares.

Istuvad vasakult paremale: Felicitas Luiga, Marta Oja, Juta Riikoja, Valve Vares, (teises reas): Leida Sikk, Hilja Lemming, Vilja Tevet, prl. A. Tars, Ursula Sarapuu, Eha Kikkas. Seisavad: Elsa Rästa, Linda Rondik, Dagmar Melts, Elvi Mitt, Malju Tuha, Juta Kurvits ja Kunda Koort. Pildilt puuduvad: Leida Jürgens, Linda Karden, Leili Sirgo, Helga Põhjala ja Meeta Linnas.

„TEMAGA ON OIVALINE VESTELDA“

„Temaga on oivaline vestelda,“ tutvustas mulle mu sõbratar oma kaaslast, pikka noormeest.

Kuna mulle näis, et noormeest vaikselt kaatses, võtsin algatuse oma kätte ja jutustasin talle väikese loo koolist.

„Kooliõpilane jääb ikka kooliõpilaseks,“ lausub ta ja väike muie mängles ümber ta kitsa suu. Ma ei teinud sellest vihjast väljagi ja viisin kõneluse kirjanduspöialule.

„Igivana ja alati uus konversatsiooniteema,“ nentis ta ja pani käed tasku.

Hüva! Uueks teemaks valisin teatri. Poole lause pealt ta katkestas mind ja ütles, et sellest asutisest ta läheb ainult mööda.

Lootes, et olen viimaks leidnud õige teema, küsisin tema arvamist kinost.

„Selles pakutavad tendentslikud farsid suudavad ainult teiesugustel kooliõpilastel pea segi ajada.“

Võtsin käsile muusika.

„Sellel teemal vestlen ainult asjatundjatega.“ Tahtsin parajasti haarata tindipoti järele, kui mulle meenusid usk, lootus ja armastus.

„Need kolm abstraktset mõistet on tänapäeva fanaatikute haiglane versioon,“ ütles ta ja vaatas päikesele silma.

Võõrsõnastikku mul käepärast polnud. Andsin talle läbi lille mõista, et mingi sinna, kus pipar kasvab.

Ta läks, kuid mitte kaugemale kui minu sõbratari juurde. Nüüdsest peale ütlesime teineteisele vaevalt vaid tere ja jumalaga.

Uudishimust aetuna külastasin järgmisel päeval sõbratari ja küsisin, millest tema selle noormehega jutleb.

„Jaa, vaata,“ vastas ta, piiludes ringi, „mina tema juuresolekul üldse ei räägi. Ma kuulan ainult tema juttu.“

Zoja Kleiman.

MINU ELULUGU

Esimesed päikesekiired kuldasiid loodust, kui Jumal ühel sügishommikul emale kinkis ta tütre. Imelik, tõesti imelik on see, et too väike, meeletult karjuv olend olin just mina ja ei keegi teine! Olen sageli mõtelnud: „Mis oleks siis, kui ma poleks see tüdruk, kes ma praegu olen? Kes küll mõtleks siis neid mõtteid, milliseid mina praegu mõtlen? Ja kes istuks siis praegusel silmapilgul eksamil ja püüaks hoolega meelde tuletada oma lühikese elu algaastaid? Kes vaataks aknast välja ja arutaks, mida peaks kirjutama sellele lehele, et ometi pääseda gümnaasiumi? Aga need viisteist õnnelikku aastat, mis on minul juba seljataga, need päevad, mis olid täis armastust ja päikesepaistest — need on kõigevägevam kinkinud minule.“

Mu hälliks oli tilluke moodne reformvoodi ning ema unelaulud vaheldusid raadiost kostvate aariate ja tantsuviisidega. Ja kui veel mainida, et beebi juba tol ajal kuu-

lis üllisageli isa kabinetist telefonihelinat, siis võib arvata, et olin tookord äärmiselt haritud väike olevus siin suures maailmas.

Möödus rida sünnipäevi. Igal aastal süütas vanaema söögitoas küünlad, nende arv suurenes aasta-aastalt ühe võrra — „Pisi-Anu“ oli varsti „päris suur“.

Jah, ta oli juba küllalt suur selleks, et isa ühel hommikul Pisi-Anult kavalalt naeratades küsis, kas Anu ei tahaks ühes papaga tulla klassi. Aga ei, Pisi-Anu südames polnud selleks vähimatki soovi. „No kuule,“ naeris isa, „sa oled ju koolimeheks suur küllalt! Kui vana sa õige oled, mis?“ „Viis ja pool,“ raporteeris Pisi-Anu vapralt, kadus aga siiski kiiresti magamistuppa kapi taha, kus puhkas talveund isa paks kasukas. Siin oli ikkagi julgem! Kooli — ei, sinna ei lähe Pisi-Anu, sinna mitte!

Jõulud, mis saabusid Anu kuuendal eluaastal, veedeti haiglas. Ühel külmal ning selgel hommikul peatus maja ees valge auto

punase ristiga, ja ema viis Anu autosse... Pisi-Anu nuttis ning palus, kõneles nii isa keeles kui ema keeles (nendeks olid vene keel ja eesti keel), hüüdis isa ja kutsus appi vanaema, ent asjata. Vanaema vaid palvetas, ja isa nägi Anu ainult läbi akna — arst oli keelanud tal haigetuppa tulla, isa pidi ju olema tundides paljude teiste laste juures, kes oleksid võinud saada nakatatud Pisi-Anu kurjaloomulisest haigusest. Isa lehvitas Anule ja siis lahkus Anu kodust kuueks nädalaks.

Kui kiiresti möödusid need kuus nädalat! Väljas oli juba kevad, kui Pisi-Anu jälle pääses koju. Koju! Anu keksis autos edasitagasi. Koju! Oi, isa oli tulnud vastu! Kui tore! Kui jumalik! Ja Pisi-Anu surus oma nöbi-ninakese vastu auto aknaklaasi päris ümmarguseks.

Järgmisel sügisel sammus Pisi-Anu vää-

rikalt isa käe kõrval trepist üles ja astus E. algkooli kolmandasse klassi. Kuid siis kadus isa äkki ja Anu leidis end oma suurimaks üllatuseks päris mahajäetuna. Anus tõusis uhkus, isegi veidi viha. Mis nad siis õige arvavad? Ei, ta pole enam väike! Ning Anu kogus julgust ja läks ning istus esimesse pinki...

Aastad möödusid üksteise järel. Anu lõpetas algkooli. Möödus veel üks suvi, Anu astus keskkooli, ja nüüd — käesoleval kevadel on Anu lõpetanud ka keskkooli. Ta püüab õppida edasi, pääseda gümnaasiumi, ja — kui see osutub võimalikuks — ka ülikooli. Vanasõna ütleb küll: „Inimene mõtleb, Jumal juhib.“ Kui aga Jumal nii juhib, kuidas Anu praegu mõtleb, siis täitub isa eluaegne unistus: Anust saab kolme aasta pärast *alma mater*'i jünger.

Anu.

Edasi, rändur!

Vastu mu akent krabiseb vihma, väljas on pime ja külm.
Edasi, edasi, rändur, sa rühma — mis sulle tähendab ilm.

Tuul kuis piitsutab keha su kõhna, rõivaid sul rebib ta vaid, kannab su ninna kas lillilt ta lõhna, silmi valupisaraid.

Edasi, edasi, rändur, sa astu, kuigi sul külm on ja nalg!
Julgesti tõtta sa tulevikul vastu, sulgi ehk paraneb järg.

Võid kord ka hubaselt istuda kodus, väljas kui pime ja külm; soojendab kamina lõke nii õdus, — mis sulle tähendab ilm!

Juta Subbi.

TÕELISEST VABADUSEST

„Vabadus on kõige parem asi maailmas“, ütleb üks peategelasi tuntud kirjaniku romaanis. Vaimustusin sellest lausest, kuigi polnud veel otsusele jõudnud, kas vabadus tõesti on parim asi maailmas. Hakkasin mõtleva vabadusele. Mõtlesin alguses üsna lapse moodi käitumisevabadusest, esinemisevabadusest, trüki-, sõna- ja usuvabadusest. Sajin aru, et need kõik on toredad asjad, aga et neid võiks pidada suurimaiks väärtusiks, seda ma ei uskunud.

Siis meenus mulle mu vaba kodumaa. Lugesin Koidula isamaahümne, lugesin teis-

tegi luuletajate ja kirjanikkude pateetilisi ülistussõnu isamaa vabadusele. Ajaloo tundides tutvusin üha enam kodumaa ajalooa. Kuulsin meie esivanemate kangelaslikest võitlusist vabaduse eest kauges minevikuhämaras, meenus Vabadussõda Eesti riigi rajamisel ja ma sain aru, et isamaa vabadus peab olema tõesti suur väärtus, kui nii paljud vaimustusega ja kõhklemata ohverdavad tema eest oma kalleima aarde, mida üldse keegi evib, ohverdavad isamaa vabaduse eest oma elu.

Kuulsin vanemaid inimesi heldinult kõne-

levat vabast Eestist, nägin liigutuspisaraid nende silmis, kui nad meenutasid Vabadusvõitlust. Mu usk isamaa vabaduse tohtusse väärtusse süvenes ja muutus kindlamaks. Lõpuks jõudsin selleni, et kahetse- sin, et olen tüdruk ja ei või minna sõtta, et tarbekorral omagi noor elu ohverdada isamaa eest. Tõesti, ükski teine ohver kui vere- ja eluohver pole küllalt püha vaba- duse eest.

Siis lugesin raamatut, millest leidsin mõtte, et ka vaba inimene võib olla ori. Vaba inimene ja ori! Kuidas on see võimalik? Kelle ori on ta? — Iseenese. — See oli mulle alles uudis. Sedaviisi võiksin ju minagi veel orjaks saada. „Oledki juba,“ vastati mulle raamatu kaudu! Kohkusin. Kulus näda- laid, ja siis selgus mulle, et ma tõepoolest olen ori, iseenese ori. Vaatlesin teisi ja nen- degi kohta ei võinud ma muud ütelda, kui et nemadki kannavad orjaahelaid. See oli vapustav, masendav. Väline pilt nii ilus, jõuline, vaba, seesmine aga —? Mis aitab isamaa vabadus, trüki-, usu-, sõn.vabadus, kui inimene ise vaevleb veel hirmsais köi- dikuis, kui ta on enese ori? Kuidas aga vabaneda enese orjamisest? Kas on see üldse võimalik? Keelata endale naudinguid, keelata endale seda, mida armastad, hakata askeediks — kas see aitab purustada enese-

orjamise ahelaid? Ei! Sest soovi nautida, soovi teha seda, mida tahad, ei suuda purus- tada niisugune askees ometi mitte. Ja kui sa midagi ei tee ainult sellepärast, et sa oled ette võtnud seda mitte teha — on see vaid vilets vabadus, on see vaid õige vabaduse vari. Kahtlemata nõuab ka niisuguse vaba- duse saavutamise palju enesetaltsutamist, palju enesevõitmist, aga see pole veel see õige vabadus.

Siis kohtasin paari vaba inimest. Nende näost, kogu nende olemusest säras vabadus. Küsisin, kuidas nad on jõudnud nii kaugele, et on lahti saanud enese orjamisest. Nad naeratasid. Ükski inimene ei saavat sellest end ise vabaks teha, vastasid nad. Ei mõist- nud neid. Kaotasin lootuse, et võiksin ku- nagi endki vabana tunda — vabana endast. Otsisin vastust raamatuist. Olin valmis ei tea millist ohvrit tooma, et saada vabaks. Võtsin lõpuks kätte raamatute raamatu ja leidsin lause: „Kui Poeg teid vabaks teeb, siis olete tõeliselt vabad“. Nüüd selgus mulle, et mul pole vaja tuua ühtki ohvrit enesest vabanemiseks, sest et see on juba ammu toodud. Tuleb vaid võtta vastu see ohver, et olla vaba. Olen veendunud, et teisel teel ei võidagi iial leida tõelist vaba- dust, kallist andi, mis on suurim igast tei- sest taeva kingist.

E. I.

ENKS Eraprogümnaasiumi, Erareaalkooli, Eragümnaasiumi ja Kodumajanduskooli Õpilasingi tegevusest 1938./39. õ.-a.

Õpilasingi üldkoosolek peeti 4. okt. 1938. Üldkoosolekul valiti juhatusse: L. Lesta (juh.), R. Pokk (juh. abi), M. Kaups, J. Lukk, A. Moks, A. Luik ja E. Sõster. Revis- jonikomisjoni valiti M. Maim, V. Kaarma, A. Lepik. Hooldajaks õpet. hr. K. Urm.

Õpilasingi üldistest üritustest tuleks ni- metada Fr. R. Kreutzwaldi haua korrashoi- du, õpilasingi peo korraldamist 18. veeb- ruaril ja kooli ajakirja „Karuohaka“ välja- andmist.

Õpilasingi juures on tegutsenud järgmi- sed osakonnad: 1) Karskursing „Aita“ 43 liiget. Hooldaja õpetaja pr. H. Põld. Juha- tus: E. Kähr (juh.), H. Tillman, H. Pöder.

Juhatuskoosolekuid on peetud 8, referaat- õhtuid 1, kus referaadiga esines vilistlane pr. M. Sildnik. Noorsoo Karskusliidu poolt korraldatud kõnekursustest võeti rohkearvu- liselt osa. Kavatsatud „Aita“ aastapäeva pühitsemine jäi parotiidi tõttu pidamata. Ka- vas on veel ühine väljasõit kevadel Valge- metsa.

2) Võõrkeelte-osakonnal on 47 liiget. Hool- daja õp. on pr. E. Hünerson. Juhatusse kuu- luvad V. Toru (juha'aja), M. Hakkaja ja M. Maim. Võõrkeelte-osak. on tellinud ing- liskeelseid ajakirju „Britannia and Eve“, „Good Housekeeping“, „Girls' own Paper“. Ajakirju laenutati õpilasile kodus lugemi-

Õpilasingi osakondade juhatajad. Istuvad: L. Lipp, V. Kaart, V. Toru. Seisavad: V. Skomorovska, E. Kähr, E. Ignats, E. Oder.

seks. Jaanuaris peeti referaatõhtu, kus kõneles külalisena miss Maud Talbot teemal „Christmas in South-Africa“. On kavatsus korraldada kevadel veel üks referaatõhtu.

3) Muusikaosakonna liikmete arv on 80. Hooldaja õp. hr. V. Kliimand. Juhatus: V. Skomorovska (juh.), M. Kaups, E. Ostrat. Osakond on korraldanud liikmete omavahehise teeõhtu muusikaliste ettekannetega enne jõulu. Veebruaris korraldati koos TTG kunstiringi ja HTG muusikaringiga Beethoveni referaat-muusikaõhtu. Osakonna liikmed V. Skomorovska, J. Lukk ja osakonna mandoliinide orkester esinesid Õpilasingi peol. Korraldatakse veel eesti helindite õhtu.

4) Kirjandusosakonnal on 40 liiget. Hooldaja õpet. prl. P. Koppel. Juhatus: E. Ignats

(juh.), Z. Kleiman ja A. Moks. 1. dets. 1938 korraldas osakond koos HTG humanitaaringiga Juhan Liivi 25. surma-aasta mälestamise õhtu. 9. dets. korraldati referaatõhtu Dostojevski üle. Detsembris algasid osakonna korraldusel soome keele kursused pr. M. Kopli juhatusel. Osakond võttis osa raamatunädala korraldamisest, samuti esinesid osakonna liikmed ettekannetega raamatunädala aktustel. Korraldati novellivõistlus. Korraldatakse kõnevõistlus. Suuremaks ürituseks on osakonnal kooli ajakirja väljaandmine.

Näiteosakonnal on 110 liiget. Hooldaja õp. pr. M. Karu. Juhatus: U. Kaart (juh.) V. Vorlov. Osakonnal on olnud 4 üldkoosolekut ja 1 juh.-koosolek. Esimesel poolaastal korraldati diktsiooni-deklamatsiooni

Progümnaasiumi võrkpalli naiskond.

Õpilasingi peo dekoratsioon.

Gümnaasiumi võrkpalli naiskond.

kursus hr. J. Põdra juhatusel. Teisel poolaastal esinesid osakonna liikmed ühes HTG dramaatilise ringi liikmetega hr. J. Põdra juhatusel A. Kitzbergi näidendis „Enne kukke ja koitu“ ENKS koolide Õpilasingi peol.

Spordiosakonda kuulub 160 õpilast. Hooldaja õp. prl. M. Tarna. Juhatus: E. Oder (juh.), H. Kaseste ja V. Joab. Käesoleva õ.-a. esimesel poolel korraldati klassidevahelised käsipallivõistlused, kusjuures võitjaks tuli prog. IV klass. Teisel poolaastal korraldatud võrkpallivõistlustel tuli kooli meistriks prog. V klass. Kogu õ.-a. kestel on olnud käsipalli treeningtunde nii oma koolis kui ka Laia tänava võimlas. Kevadel korraldatakse klassidevahelised kergejõustiku võistlused,

kus kolmele parimale osavõtjale on määratud auhinnad. Kevadel toimuvad sõprusmärgul võrkpallis TTG keskkooli ja gümnaasiumiga. Osakond on saatnud oma esindaja TKSE-sse. Lumepuudusel jäi pidamata talispordi-päev.

Reaalteaduste-osakonna hooldaja on õp. prl. R. Kann. Juhatus: L. Lipp (juhataja), abi V. Kaarma. Oktoobris 1938 korraldati ekskursioon dendroloogia katseaeda. Samal kuul korraldati koos Akadeemilise Fotoringi, TIG ja TIIG Tehnikaringiga fotode demonstratsioon kodumaa kauneimaist kohtadest. Okt. lõpul oli referaatõhtu koos HTG-ga. Peale selle on võetud osa teiste koolide vastavate ringide referaatõhtuist. Korraldati õppekäik botaanikaaeda.

Toimetus: õp. P. Koppel, õpilased E. Ignats, Z. Kleiman, A. Moks ja K. Sisask.

FIRMA

M. JÄNES

TARTUS

KAUBAHOOV 9-10-11-12

E. PÄRT

Tartus, Võidu 6. Tel. 14-96

Parfümeeria, kosmeetika,
kristall- ja ehteasjad,
k u m m i k a u b a d

R. Glassmann

Šokolaadivabrik

Tartu, Suurturg 1

Esimene

Eesti Mesikoogitööstus

J. Lill

Tartu

*Soodsaim ostukoht
õpilastele*

A. Reinhold

*Raamatu- ja kirjutus-
tarvete äri*

Tartus, Suurturg 12

Valmisrõivaste- ja tellimisteäri

August Valdson

Tartus, Aleksandri t. nr. 1. Tel. 12-66

Kooliõpilased,

enne kui ostate endale vormikleidi-,
kitli-, põlle- ja käsitööriiet

tutvuge

meie eriti odavate hindadega

Karl Abeli

riide ja valmisriiete suuräri
Tartus, Kaubahoov 34—35, tel. 8-19

FOTO-ATELJEE

LUI KRIISA

TÄHE 41-3
KÕNETRAAT 9-90

MOODNE JA TÄIUSLIK
AJAKIRJANDUSE KONTOR
TARTU SÜDALINNAS

NOORSOO KIRJANDUS / KOOLI-
TARBED/RAAMATUD/AJAKIRJAD
SUURIM VALIK / KIIRE JA SOOD-
NE TELLIMISTE TÄITMINE KODU-
— JA VÄLISMAALT —

R. KRÖNSTRÖM

VÕIDU 2, TELEFONID 4-55, 16-45

Spordi- ja

võimlemistarbeid

soovitab

J. Kivastik

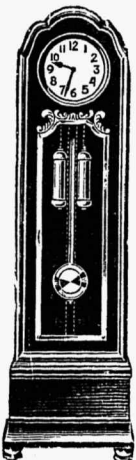
Tartus, Rüütli 8, tel. 6-02

Meisterfotograaf

Jaan Ehapalu

Tartus, Aleksandri 10, telef. 9-77

Moodsaim kunstvalgustus-ateljee
Päevavalgus-ateljees grupid kuni 60 inim.
Kvaliteet-töö

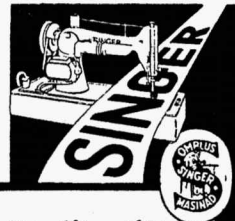

Õige soodsamini ostate

**kelli,
kristall-,
kuld- ja
hõbeasju**

F. Lepiku kella- ja

kullasepaärist Tartus,
Võidu tän. 9. Telefon 31.

*Kvaliteedilt
vanaema-aegne —
ehitusviisilt
ülimoodne on*
SINGER

*õmblusmasin.
Seda tõendab
kogu maailm!*

Kevadhooajaks

moodsates mustrites ja värvides
daamide käekotte / reisi-
kohvreid / portfelle /
kaunistusnahafõid
suures valikus soovitab

O. Sõmermaa
Tartus, Suurturg 4

Elektrotehnika äri ja -tööstus

„Jõud & Valgus“

Tartus, Rüütli 11, tel. 4-48

valmistab
moodsaid ja maitsekaid

elektri lae- ja seinarmatuure
laua- ja öölaua-lampe.

Äri ladu esitab rikkaliku valiku.

ÜHISPANK

TARTU EESTI LAENU- JA HOIU-ÜHISUS

ESIMENE EESTI ÜHISPANK;

Tartu, Suurturg 14 oma majas

Noortele nägusad hoiukarbid.

Kes senti ei hoia,
see kroonini ei jõua.

Rikkalik valik

kirjutusmaterjali, õpperaamatuid ja pedagoogika-kirjandust, ilu- ja lastekirjandust, kooli-
tarbeid ja rakendusraamatuid, tellimiste ja köitetööde vahendamine

KOOLIVARA

Tartus, Võidu 10, telefon 8-29

A-S. KAUBA PANK TARTUS

TARTUS, SUURTURG 12
OMAS MAJAS

JUHATUSE TELEFON 2-09
KODUKESKJAAM TELEF. 9 JA 1-83

Oma kapitalid üle Kr. 545.000.—

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Kindlustuse Aktsiaselts EESTI LLOYD Tartu Peaesindus.

KARL HAUPT'i

PEENNAHA ÖPPETÕKOJA KAUPLUSED

Tartus, Võidu 1, tel. 14-31 Tallinnas, Harju 39

Maitserikkas valikus:

Peennahk reisitarbed / Daamide käekotid / Portfelliid / Rahataskud / Metallraha kotid / Kohvrid ja teised peennaha tööd / Kunstkäsitöö esemed nahast: Auaadresskaaned / Albumid / Kirjamapid / Laua- ja taskuplokid / Ilu-, tubaka- ja kaardikarbid / Turismiesemed

Õpperaamatuid tarvitatud ja uusi

Tapeete maitserikkaid, moodsaid

Seemneid aedvilja, söödajuurvilja ja lillede kasvatamiseks

Kõige soodsamalt ostate alati

F. Wanatalu ärist

Tartus, Võidu 11, tel. 3-97

Seal ostetakse ka tarvitatud raamatuid.

K/M
VENNAD
Lepp

TARTUS * KAUBAH. 2-3
ON TUNTUD SUURÄRI, KUS
LEIATE OMA MAITSELE VAS
TAVAID SUKKE RIKKALIKUS
VALIKUS

SIID-, FIL-DE COSSE JA VILLASEID SUKKI

SIIDI, RADIANA JA VILLAST PESU

NAHK- JA TRIKOOKINDAID

VIHMAVARJE

KÄSITÖÖLÕNGU D. M. C.

VILLASEID JA SIIDLÕNGU

KUDUMISE- JA KÄSITÖÖDE JAOKS

SUURES VALIKUS SOOVITAB

F.-ma J. & R. Raudsepp

TARTUS, VÕIDU TÄNAV 5

„Postimees“

Sisukas ja huvitav
ajaleht.

„Lasteleht“

Eesti laste lemmik-
ajakiri.

„Postimehe“ raamatukauplus

Soodne ostukoht kõigile õpilastele.

Qualiteet pagar- ja kondiitrisaadused
saab ka kõige nõudlikum ostja.

Pagari- ja kondiitriäri

Antsov

Tartus, Rüütli 12 Tel. 10-48

Minu jalanõude ärid asuvad:

Tartus, Rüütli 5 tel. 17-31

Tallinnas, Vanaturukael 3
tel. 480-67 ja Kopli tän. 2

Pärnus, Kalevi 37 tel. 7-86

Viljandis, Tartu 6 tel. 4-49

ELLA VENGERFELDT

Kooli-, kantselei-,
joonistus- ja maalimistarbeid

HANS RAAG

Rüütli 15, telef. 19-77

Kuld-, hõbe- ja kristallasju
suures valikus. Õpilastele
hinnaalandus.

Kullasepa äri **J. ALT**

Tartus, Aleksandri 10

TARTU LINNAPANK

Tartus, Raekojas. Telefonid 2-32 ja 11-32

Aktiva	Arvete seis 28. veebruaril 1939. a.	Passiva	
Kassa	71.985.43	Põhikapital	324.546.38
Hoiuarved	812.511.38	Tagavarakapital	66.763.35
Väärtpaberid	380.875.86	Amortisatsioonikapital	12.679.85
Väärtused	7.353.64	Hoiusummad	6.045.691.37
Diskonteeritud vekslid	4.182.990.50	Võlad teistes krediidasutistes	196.657.—
Tähtajalised laenud	105.400.—	Korrespondendid	71.955.23
Kontokorrent laenud	1.207.607.38	Väljaantud garantiid	111.820.50
Korrespondendid	148.949.25	Mitmesugused kreditorid	2.000.—
Garantii deebitorid	111.820.50	Tulud	103.052.88
Mitmesugused deebitorid	2.000.—	Muud passivad	40.801.53
Vallasvara	17.294.15	1938. a. puhaskasu	102.951.22
Kulud	17.816.41		
Muud aktivad	12.304.61		
	<u>Kokku: 7.078.919.11</u>		<u>Kokku: 7.078.919.11</u>

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.